

Jaarstukken 2023

4.2.8 Duurzaamheid

Algemeen

In 2023 hebben we in afwachting van de vormgeving van de LES doorgewerkt aan de structuur vanuit het voorgaande ambitiedocument en het uitvoeringsprogramma. Daarin stond een aantal structurele en doorlopende werkzaamheden, zoals het bijdragen aan de RES Holland Rijnland en het samenwerkingsverband Warmte Leidse Regio. Omdat we een uitbreiding van capaciteit hebben gehad zowel binnen het programma Duurzaamheid als voor Klimaatadaptatie heeft de focus gelegen op het inwerken van nieuw personeel en voorbereiden van een aantal projecten, ook ten uitvoering van SPUK middelen voor Energiearmoede en het Lokaal Isolatieprogramma.

In 2023 hebben we de effecten gezien dat het klimaat aan het veranderen is. We hebben een heel droog voorjaar gehad, gevolgd door een hele natte zomer. Hierdoor is de focus naast de energietransitie ook grotendeels terechtgekomen op omgaan met het veranderende klimaat. In februari is dan ook de Klimaatadaptatiestrategie vastgesteld en zijn we daarna aan de slag gegaan met de uitvoering daarvan. Met de uitbreiding in capaciteit hebben we ons over meer verschillende projecten en lijnen kunnen verdelen en hebben we ook binnen het programma Duurzaamheid een aantal uitvoerende werkzaamheden voor Klimaatadaptatie opgepakt. Zo heeft gemeente Oegstgeest in 2023 voor de eerste keer deelgenomen aan het NK-tegelwippen, en zijn er in totaal 6167 tegels opgegeven. Bewoners konden en kunnen ook in 2024 nog bij inlevering van tegels bij de gemeentewerf een bon ontvangen voor plantjes van de groene cirkel. Daarnaast hebben we in het najaar in winkelcentrum de Lange Voort bloembollen vanuit het bollenasiel in Leiden uitgedeeld. Ook hebben we in 2023 de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van de motie regentonnen en het opzetten van een subsidie voor groene daken en gevels.

We zien tegelijkertijd dat er steeds meer integraal gewerkt wordt en dat duurzaamheid steeds meer onderdeel wordt van het werk ook binnen de andere teams. Zo wordt er bijvoorbeeld gekeken naar het toevoegen van duurzaamheidseisen aan de algemene aanbestedingsleidraden en voeren we intern vaker integraal overleg om koppelkansen op te halen en richting uitvoering te brengen. Zo is de Lange Voort heringericht, daar zijn de bestaande plantenvakken vergroot en extra plantenvakken toegevoegd om plaats te maken voor extra groen en bomen. Als onderdeel van onderhoud heeft Oegstgeest ook inheemse kruidenmengsels ingezaaid op verschillende grasvelden in Oegstgeest. Dit draagt bij aan het versterken van de biodiversiteit van de grond en onmiddellijke omgeving. Ook worden de aspecten energietransitie en klimaatadaptatie steeds meer meegenomen in de MJOP projecten. Zo is meer dan 80% van de inwoners bij project Oudenhof A vrijwillig meegegaan in het afkoppelen van hemelwater en aansluiten op het hemelwaterriool.

Energietransitie

In navolging van de RES 1.0 uit 2021 is er in 2023 een voortgangsbericht uitgestuurd waarin per thema (Energiebesparing, Warmte, Mobiliteit etc.) staat aangegeven hoever we gevorderd zijn ten opzichte van de doelstelling zoals in de RES 1.0 opgenomen. Daarnaast is er in schematische weergave aangegeven of we op koers liggen om die doelstellingen ook echt te halen. In oktober hebben alle gemeenten hun doelstellingen voor de mogelijkheden voor opwek van zon en wind moeten doorgeven, waarop er binnen Holland Rijnland is gekeken of die doelstellingen samen voldoende zouden zijn om het oorspronkelijke RES bod in stand te houden. Voor Oegstgeest is aangedragen dat er weinig opties zijn voor zon en wind op land en dat we ons vooral zullen focussen op zonne-opwek op kleine en grote daken en de opties voor solar carports.

Een andere structurele lijn die we in 2023 hebben aangehouden is het samenwerkingsverband Warmte Leidse Regio (WLR). In 2023 heeft de focus gelegen op de voortzetting van dit verband tot eind 2027. Na de zomer zijn de raden van de zes gemeenten daarmee akkoord gegaan. In het voorjaar is er nog een gezamenlijke raadinformatieavond in Naturalis georganiseerd om de raden bij te praten over het belang en de werkzaamheden van WLR. Daarnaast zijn er eind 2023 nog twee onderzoeken gestart; één naar eerlijke kostenverdeling van de verschillende bronnen tussen gemeenten en het andere in samenwerking met de RES naar rolneming en governance mogelijkheden in het kader van de nieuwe Wet Collectieve warmte (WCW). De conclusies hieruit zullen in 2024 nog verder verwerkt worden in vervolgstappen en onderzoeken. We hebben ook in 2023 verder gewerkt aan de warmteplannen voor de Bloemenbuurt en Nieuw-Rhijngeest. Daarvoor is nog een aantal bewonersavonden georganiseerd en hebben we een aantal nieuwsbrieven over de voortgang naar bewoners gestuurd. De warmteplannen lopen in Q1 2024 af. Het resultaat is een eerste verkenning van de mogelijkheden om de buurten aardgasvrij te maken. Er zal verder worden gewerkt aan uitvoeringsplannen voor de twee buurten. Via een enquête zal geëvalueerd worden hoe bewoners dit proces hebben ervaren en welke verbeterpunten zij zien voor het vervolg.

Ook op lokaal niveau zijn we bezig geweest met de voorbereidingen voor SpUk aanpakken voor Energiearmoede en de Lokale Aanpak Isolatie. Voor de SpUk Energiearmoede zijn we in november met de aanpak met Klimaatroute gestart. Binnen die aanpak komen minimaal alle bewoners met recht op energietoeslag in aanmerking voor een ontzorgingsaanpak waarbij ze aan huis energiebesparend advies ontvangen en nog bij datzelfde bezoek ook kosteloos een heel aantal kleine energiebesparende maatregelen geïnstalleerd krijgen. Naast deze groep hebben we gekeken waar de slechtste energielabels waren en ook deze bewoners de ontzorgingsaanpak aangeboden. Zo ervaren bewoners direct de voordelen van bijvoorbeeld tochtstrips of radiatorfolie. In 2023 zijn er ongeveer 650 huishoudens met deze aanpak ontzorgd en op weg geholpen. Door een meevaller binnen deze aanpak kunnen we hier meer bewoners helpen dan vooraf ingeschat, daarom loopt ook deze aanpak nog in Q1 2024 door.

Voor de SpUk Lokale Aanpak Isolatie hebben we onderzoek laten uitvoeren naar de isolatie-opgave in Oegstgeest. Zo konden er geïnformeerde keuzes gemaakt worden over de prioritering van doelgroepen waarop de isolatieaanpak zich richt. In september hebben we de aanvraag voor de SpUk-gelden gedaan, en in december hebben we de beschikking ontvangen.

We hebben in 2023 ook meermaals gesproken en kennis gemaakt met de diverse werkgroepen van Energiek Poelgeest. Zo hebben we de werkgroepen Elektriciteit en Klimaatadaptatie op bezoek gehad om samen te kijken naar de plannen en mogelijkheden voor ondersteuning. Voor de werkgroep Warmte geldt dat de tweede benodigde aanvraag om over te gaan op aquathermie uit de afvalwaterzuiveringsinstallatie in de Merenwijk is gedaan. Echter is die subsidie, de SDE++ overvraagd en is nog onduidelijk of Energiek Poelgeest en Vattenfall deze zullen ontvangen of volgend jaar een nieuwe aanvraag zullen moeten doen.

De energiecoaches hebben ook dit jaar een mooie bijdrage geleverd aan onze doelstellingen: zij hebben inmiddels meer dan 230 van onze inwoners van persoonlijk advies voorzien. En hebben we in juni in Oegstgeest de eerste regionale energiecoachbijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst op 12 juni kregen de energiecoaches uit regio Holland Rijnland - na een inhoudelijke presentatie - de kans elkaar te leren kennen en ervaringen uit te wisselen. Daarnaast werken ze mee aan de verschillende projecten vanuit de gemeente, daar waar er koppelingen zijn. Zo hebben we samen met een aantal van de energiecoaches in januari 2023 een duurzaamheidsdag in het dorpscentrum georganiseerd waarbij er aan verschillende lokale initiatieven ook kans werd geboden om hun expertise aan inwoners te tonen. Om de dag verder aan te kleden hadden we de mobiele showroom van het Duurzaam Bouwloket buiten staan met voorbeeldmateriaal van isolatie en een warmtepomp. Binnen hebben we verder de hele dag kookworkshops op inductie aangeboden. Ook hebben we dit jaar nauw samengewerkt met het Yuverta voor het organiseren van de voorjaarsmarkt die in mei heeft plaatsgevonden. Ook daar hebben we verschillende lokale initiatieven, zoals de bijenvereniging gevraagd om een tafeltje te vullen en informatie te verstrekken.

We hebben ook in 2023 weer een aantal keer een duurzaamheidsspecial in de Oegstgeester courant gehad. Daarin stippen we verschillende onderwerpen vanuit de energietransitie, klimaatadaptatie en VANG aan. In de online gemeentelijke nieuwsbrief is het hele jaar een QR code te vinden waarmee bewoners gemakkelijk een afspraak kunnen maken voor bezoek van een energiecoach.

4.2.9 Wet open overheid (Woo)

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (gedeeltelijk) in werking getreden. De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Zo kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling, beter worden gediend. Onze gemeente implementeert de Woo gezamenlijk met de regiogemeenten in het programma Open en Toegankelijke Overheidsinformatie (OTO).

Uit de Woo volgt dat de gemeente in de jaarrekening aandacht dient te besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en hierover in de jaarlijkse verantwoording verslag van doet. Middels deze paragraaf wordt daaraan voldaan.

Verplichtingen Woo

De Woo bevat regels over:

- Het actief openbaar maken van documenten in 11 verplichte informatiecategorieën;
- Het passief openbaar maken van documenten n.a.v. een Woo-verzoek;
- Een inspanningsverplichting om uit eigen beweging zoveel mogelijk de bij de gemeente berustende informatie neergelegd in documenten voor eenieder openbaar te maken, indien dit zonder onevenredige inspanning of kosten redelijkerwijs mogelijk is;
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding.

2023

Actief openbaar maken

In 2023 had bekend moeten worden wanneer de tranches met de 11 actief openbaar te maken informatiecategorieën in werking treden. Dit is echter nog niet gebeurd omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nog niet klaar is met het vaststellen van werkdefinities van de informatiecategorieën.

Het college heeft desondanks in augustus 2023 een ambitieniveau vastgesteld met betrekking tot het actief openbaar maken van informatie. Daarbij is het uitgangspunt het voldoen aan de basisverplichtingen van de Woo. Wel zullen wij eerder dan wettelijk verplicht de informatiecategorie 'Wob/Woo-verzoeken' actief openbaar maken. Deze informatiecategorie beslaat de informatieverzoeken op grond van de Woo, de besluiten die daarop volgen en de documenten die daarmee openbaar worden gemaakt.

Oegstgeest zal deze informatie ontsluiten conform het Besluit digitale toegankelijkheid overheidsinformatie (BDTO), zodat al onze inwoners in staat zijn om eerder vrije toegang te krijgen tot belangwekkende informatie; Ook die inwoners met een visuele, auditieve of cognitieve beperking.

In september 2023 is voor raads- en bestuursleden een regionale informatiebijeenkomst georganiseerd over de Wet open overheid (en het Besluit digitale toegankelijkheid overheidsinformatie (BDTO) en de Wet Elektronische Publicaties (WEP)).

In 2023 is het programmaplan OTO opgesteld. Onderdeel van het programmaplan is het uitvoeringsplan. In het uitvoeringsplan ligt de scope van het programma vast en deze bevat een concrete blauwdruk met subdoelstellingen om tot succesvolle implementatie van de Woo te komen.

Passief openbaar maken

In 2023 zijn 19 Woo-verzoeken ingediend waarvan er 18 zijn afgehandeld.

2024 en verder

In 2024 zal het uitvoeringsplan OTO verder worden uitgevoerd. Op de planning staat het aansluiten op de Woo-index, de implementatie van tranche 1 van de informatiecategorieën en het vaststellen van een strategische koers voor informatiebeheer en archivering. Daarnaast zal een onderzoek worden uitgevoerd naar de volledigheid van het archiefsysteem, om uiteindelijk met gerichte maatregelen tot verbetering van de informatiehuishouding te kunnen komen. Naar verwachting is dit onderzoek in Q4 2024 afgerond.